

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษาวรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต*

The Development of Instructional Model by Integrating Language-based, Literature-based and Experience-based Approach to Enhance Reading Comprehension and Summary Writing of Undergraduate Students

สง่า วงศ์ไชย (Sa-nga Wongchai)**

อติกมาส มากจู้ย (Atikamas Makjui)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ 2) คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความ 5) แบบบันทึกการเรียนรู้และ 6) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t - test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

Research Article in partial fulfillment of the requirements for the Doctor of Philosophy

** นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร. 080-4505621 e-mail address: Wongchai41@gmail.com

Doctoral student, Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University. E-mail: Wongchai41@gmail.com Mobile: 080-4505621

*** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor: Dr. Department of Curriculum and Instruction at Faculty of Education, Silpakorn University

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ (3.1) ขั้นเลือกสรรวรรณกรรม (3.2) ขั้นอ่านวรรณกรรม (3.3) ขั้นกลั่นกรองความคิด (3.4) ขั้นพัฒนาโครงเรื่องงานเขียน (3.5) ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ และ (3.6) ขั้นจัดทำงานเขียนฉบับสมบูรณ์ และ 4) การวัดและ ประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า

2.1) นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนในภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีความสามารถด้านการตีความเพิ่มมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเข้าใจเนื้อหา และด้านการประเมินค่า 2.2) นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนในภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีความสามารถด้านเนื้อหาเพิ่มมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้ภาษา และด้านการเรียงประโยค 2.3) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน แนวการสอนที่เน้นภาษา แนวการสอนที่เน้นวรรณกรรม แนวการสอนที่เน้นประสบการณ์ การอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนสรุปความ

Abstract

The objectives of the research are as follows: 1) to develop an instructional model by integrating language-based, literature-based and experience-based approaches to enhance reading comprehension and summary writing of undergraduate students, and 2) to study the effectiveness of the instructional model. The participants in the research are 42 undergraduate students who are majoring in the Thai language, in the Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. The subjects were selected by a simple random sampling method. Regarding the research tools, they can be divided into six parts: 1) the instructional model integrating language-based, literature-based and experience-based approaches, 2) a handbook that is added to the instructional model application, 3) a learning management plan, 4) a reading for comprehension and summary test, 5) a learning record form, and 6) a questionnaire for the instructional model, which was analyzed for percentage, mean, standard deviation, t-test dependent, and content analysis.

The results were as follows:

1. The instructional model is composed of four components: 1) principles, 2) objectives, 3) six instructional processes (3.1) literature selection, (3.2) literature review, (3.3) refining thinking, (3.4) writing plot development, (3.5) reverse information-giving process, and (3.6) complete writing process and 4) measurement and evaluation of the instructional model.

2. The effectiveness of the instruction model is as follows:

2.1) the students improved their reading comprehension after participating in the program, with a statistical significance of 0.5; the highest improvement was in interpretation, followed by content comprehension and evaluation, respectively; 2.2) students possessed greater ability to write summaries after participating in this program, with a statistical significance of 0.5; the greatest improvement was in content features, followed by their ability in language use and sentence arrangement, respectively; and 2.3) the student's opinion toward the use of the developed instructional model shows a very high score.

Keywords: instructional model/ language-based approach/ literature-based approach/ experience-based approach/ reading comprehension/ summary writing

บทนำ

การอ่านและการเขียนเป็นทักษะการรู้หนังสือ (literacy) ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับอุดมศึกษา (World Economic Forum, 2015: 23; The Partnership for 21st Century skills, 2013: 4; International Reading Association, 2012: 2; Trilling and Fadel, 2009: 176-177; วิจารณ์ พานิช, 2555: 19) เนื่องจาก ทักษะการอ่านและการเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหา ดีความ และตัดสินใจข้อมูลต่าง ๆ จากหลาย ๆ บริบทได้อย่างถูกต้อง ซึ่งบุคคลที่มีความสามารถในการรู้หนังสือจะสามารถเข้าใจความหมายต่าง ๆ จากการอ่านและเขียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (World Economic Forum, 2015: 23; International Reading Association, 2012: 2; Trilling and Fadel, 2009: 176-177; UNESCO, 2005: 148)

การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเป็นทักษะการรับสารที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 เพราะผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้และความสามารถหลายด้านในการถอดรหัสความหมาย ได้แก่ ความรู้ทางภาษา ความคิดและประสบการณ์เดิมของตนเองในการวิเคราะห์ การตีความ และการสังเคราะห์ เพื่อตัดสินใจข้อมูลจากสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมากกว่าบุคคลอื่น (บันลือ พุกกะวัน, 2557: 167) เช่นเดียวกับการเขียนสรุปความก็เป็นทักษะการเขียนที่สำคัญและจำเป็นเช่นกัน เนื่องจากผู้เรียนจะต้องนำเสนอข้อมูลที่อ่านได้มาเรียบเรียงโดยใช้คำและประโยคในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจง่ายซึ่งสอดคล้องกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547: 51-52) ได้กล่าวว่า การเขียนสรุปความเป็นทักษะจำเป็นสำหรับนักศึกษาในการสรุปความรู้ ความเข้าใจ ความคิด หรือข้อมูลจากสิ่งที่

อ่านก่อนจะนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจตรงกัน และที่สำคัญจะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่น ๆ และยังนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องพัฒนาทั้งความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความควบคู่ไปพร้อมกันเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

จากความสำคัญข้างต้น สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2554; คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2556; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2556; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2556; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556; คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556; คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556 และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557) จึงกำหนดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความไว้ในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตสรุปได้ว่า เป้าหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ และการตัดสินใจเลือกข้อมูลจากสิ่งที่อ่าน ส่วนการเขียนสรุปความจะมุ่งพัฒนาความสามารถในการนำเสนอข้อมูลจาก สิ่งที่อ่าน โดยมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องและใช้คำและประโยคให้สั้น กระชับ และเข้าใจง่าย แม้ว่าสถาบันการศึกษาจะกำหนดความสามารถดังกล่าวไว้ในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตก็ตาม แต่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษายังมีปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจหลักและการใช้ภาษาไทย จึงทำให้มีประสบการณ์ทางภาษาน้อยไม่เพียงพอในการเข้าใจเนื้อหา ตีความ และประมวลข้อมูลจากสิ่งที่อ่านได้ครบและถูกต้อง 2) ขาดการเรียนรู้ภาษา จึงไม่สามารถสังเกตและวิเคราะห์การใช้ภาษาจากงานเขียน/งานวรรณกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจเนื้อหา ภาษา และแนวคิดจากงานเขียนได้ และ 3) ขาดการฝึกฝนจึงทำให้ข้อมูลที่นำเสนอไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง และคลาดเคลื่อน (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2559; จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2559; นพคุณ คุณาชีวะ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2559, เต้นดาว ชลวิทย์, 2560)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว และได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยเพื่อหาแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความให้นักศึกษาได้ พบว่า แนวคิดที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าวมี 3 แนวทาง ได้แก่ แนวการสอนที่เน้นภาษา (Language-based Approach) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการสร้างความเข้าใจกฎเกณฑ์ของภาษาผ่านการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ด้วยกระบวนการคิด เพื่ออธิบายกฎเกณฑ์ของภาษาจากสิ่งที่อ่านซึ่ง Yuan (2007) ก็ได้้นำแนวคิดการสอนภาษาแนวภาษาศาสตร์ไวยากรณ์ปริวรรตมาใช้พัฒนาทักษะการเขียนความเรียงให้นักศึกษา รวมทั้ง Al-Fahid (2000) ก็ได้้นำแนวคิดทางภาษาศาสตร์จิตวิทยา (psycholinguistics) มาพัฒนาความสามารถในการนิยามความหมายของภาษาเพื่อไปสู่ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ในขณะที่แนวการสอนที่เน้นวรรณกรรม (Literature-based Approach) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และศึกษาภาษาในงานวรรณกรรมผ่านกระบวนการสังเกตและวิเคราะห์การใช้ภาษาจากงานเขียน เพื่อเรียนรู้กลวิธีการนำเสนอข้อมูล และการลำดับความคิดในงานเขียน ซึ่ง Zhi hui (2002) ได้นำแนวการสอนที่เน้นวรรณกรรมมา

พัฒนาความเข้าใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ส่วนแนวการสอนที่เน้นประสบการณ์ (Experience-based Approach) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาความสามารถด้านทักษะผ่านการลงมือฝึกปฏิบัติ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมานำเสนอในรูปแบบของงานเขียน และตรวจสอบข้อผิดพลาดจนนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้อง ซึ่ง นันทนา ลีลาชัย (2556) ก็ได้้นำแนวคิดการสอนแบบเน้นประสบการณ์มาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้แก่นักเรียน

จากข้อมูลที่น่าเสนอมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความ จึงดำเนินการโดยการนำแนวคิดทั้ง 3 มาผสมผสานจุดเน้นเพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความให้แก่ศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต อันจะเป็นประโยชน์ในการนำความรู้ ทักษะ/กระบวนการไปพัฒนาความสามารถของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
 - 2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
 - 2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
 - 2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา CTH 2104 การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 154 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนและเข้าเรียนกระบวนวิชา CTH 2104 การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาสำหรับครู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 42 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการใช้การเข้าเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ความสามารถในการเขียนสรุปความ และความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mixed methods research) ประกอบด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (quantitative method) และวิธีการเชิงคุณภาพ (qualitative method) ตามแบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังเรียน (the one group pretest-posttest design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) โดยแบ่งขั้นตอนดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (research: R_1) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนโยบายการจัดการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการของแนวการสอนที่เน้นภาษา (Language-based Approach) แนวการสอนที่เน้นวรรณกรรม (Literature-based Approach) และแนวการสอนที่เน้นประสบการณ์ (Experience-based Approach) การอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนสรุปความ และแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (development: D_1) เป็นการออกแบบและพัฒนา หากคุณภาพ และประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน (design & development: D & D) ดำเนินการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการเรียนการสอน คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนพิจารณาและตรวจสอบคุณภาพด้านความเหมาะสม/ความสอดคล้อง ความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษาวรรณกรรม และประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.72$, $S.D = 0.43$) 2) คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.83$, $S.D = 0.26$) 3) แผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.76$, $S.D = 0.39$) 4) แบบบันทึกการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$, $S.D = 0.18$) และ 5) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.72$, $S.D = 0.43$) 6) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความ ($\bar{X} = 4.72$, $S.D = 0.43$) จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ และหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่พัฒนา โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างการให้คะแนนของผู้ตรวจทั้ง 3 คน ($r = .85$) และหาความเที่ยงของแบบทดสอบวัดความสามารถทั้งฉบับ ($r = .83$) ก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (research: R_2) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน(Implementation: I) ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) เลือกประชากรและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 2) ดำเนินการตามแบบแผนการทดลอง (the one-group pretest-posttest design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) 3) ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนให้แก่ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 4) ทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความก่อนเรียน 5) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังจากเสร็จสิ้นแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 6) ทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความหลังเรียน 7) สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (development: D_2) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน (evaluation: E) ดำเนินการ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของศึกษากลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของศึกษากลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสรุปความของศึกษากลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังเรียน 4) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ และ 5) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการเรียนการสอน พบข้อมูล ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มืองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1) **หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน** มี 5 ประการ ดังนี้ 1.1) การเลือกวรรณกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนจะช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการอ่านงานวรรณกรรมตามศักยภาพและความแตกต่างในการเรียนรู้ภาษาของแต่ละบุคคล 1.2) การปฏิสัมพันธ์กับวรรณกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงกระบวนการคิดและประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของวรรณกรรม 1.3) การวิเคราะห์กฎเกณฑ์ทางภาษาช่วยให้เข้าใจภาษาโดยใช้ทักษะการตีความ การแปลความ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านและสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อใช้ในการพัฒนางานเขียน 1.4) การฝึกอ่านและเขียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นสื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ โดยการสังเกตและไตร่ตรองข้อมูลจากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปพัฒนางานเขียนและเห็นคุณค่าของงานเขียนสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 1.5) การให้อิสระทางความคิดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ อภิปราย แสดงความคิดเห็น และได้แย้งอย่างมีเหตุผลจะช่วยให้ขยายความรู้ตรว

2) **วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน** มี 2 ข้อ ดังนี้ 2.1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในด้านการเข้าใจเนื้อหาจากการบอกความหมายของคำ จับใจความสำคัญและเรียง ลำดับข้อมูลตามเหตุการณ์ การตีความเพื่อพิจารณาจุดประสงค์ของเรื่อง วิเคราะห์ กลวิธีการใช้ภาษา

ท่วงทำนองของผู้เขียน คาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับเหตุผลจากสิ่งที่อ่าน และประเมินความเหมาะสมและคุณค่าด้วยเหตุผลที่ น่าเชื่อถือ และยอมรับข้อมูลที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 1.2) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในด้านเนื้อหาการจับประเด็น หรือใจความสำคัญ การเรียงประโยคโดยผู้กระโดดให้สั้น กระชับและเรียงลำดับให้ต่อเนื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง และการใช้ภาษาด้วยการใช้คำตรงตามความหมาย ใช้ประโยคถูกต้องตามหลักภาษา และสะกดคำถูกต้อง

3) **ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน** มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) **ขั้นคัดสรรวรรณกรรม** เป็นขั้นการคัดเลือก วรรณกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและวัยของผู้เรียน และกำหนดหัวข้อหรือ ประเด็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านวรรณกรรม โดยจะต้องเลือกงานเขียนร้อยแก้วทั้งประเภทสารคดีและ บันเทิงคดี เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกระบวนการวิชาและวัยของผู้เรียน 3.2) **ขั้นอ่าน วรรณกรรม** เป็นการอ่านวรรณกรรมเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ ใหม่เพื่อตีความและวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน 3.3) **ขั้นกลั่นกรองความคิด** เป็นขั้นการนำข้อมูลจากสิ่งที่อ่านมา อภิปราย แลกเปลี่ยนการเรียนรู้โดยการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือเพื่อประเมินและตัดสิน ข้อมูล เพื่อสรุปองค์ความรู้ในแต่ละประเด็นหรือหัวข้ออันเป็นพื้นฐานในการเขียนสรุปความต่อไป 3.4) **ขั้นพัฒนา โครงเรื่องงานเขียน**เป็นขั้นการกำหนดประเด็นหรือหัวข้อในการนำเสนอข้อมูลในงานเขียนโดยคำนึงถึงลักษณะ และองค์ประกอบของงานเขียนและเขียนสรุปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ 3.5) **ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ** เป็นขั้นการ แลกเปลี่ยนผลงานเขียนสรุปความ เพื่อตรวจแก้ไขผลงานเขียน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา งานเขียนของผู้อื่น 3.6) **ขั้นจัดทำงานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นการแก้ไขและปรับปรุงงานเขียน รวมทั้งพัฒนางาน เขียนให้สมบูรณ์

4) **การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน** มีดังนี้ 4.1) ประเมินความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียน 4.2) ประเมินความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียน 4.3) การประเมิน ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

รายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนำเสนอในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรมและประสบการณ์

2.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียนในภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียนในภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน (n=42)

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	ร้อยละของ D	t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.				
ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ (40 คะแนน)	14.36	4.42	22.98	6.76	8.62	60.03	10.82	.000
1. การเข้าใจเนื้อหา (12)	4.71	2.11	7.36	2.67	2.64	56.05	8.52	.000
2. การตีความ (20)	6.55	2.34	10.95	3.70	4.40	61.33	9.03	.000
3. การประเมินค่า (8)	3.10	1.10	4.67	1.86	1.57	50.65	6.51	.000

D = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังเรียน ($\bar{X} = 22.98$, S.D = 6.76) คะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.36$, S.D. = 4.42) และมีคะแนนเพิ่มขึ้น 8.62 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 60.03 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการตีความเพิ่มขึ้นมากที่สุด 4.40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 61.33 รองลงมา คือ ด้านการเข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น 2.64 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.05 และด้านการประเมินค่าเพิ่มขึ้น 1.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.65 ตามลำดับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนในภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนในภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน (n=42)

ความสามารถในการเขียนสรุปความ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	ร้อยละของ D	t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.				
ความสามารถในการเขียนสรุปความ (40 คะแนน)	14.39	3.87	21.31	5.27	6.92	48.09	8.58	.000
1. เนื้อหา (20)	7.02	2.48	10.71	3.23	3.69	52.56	7.20	.000
2. การเรียงประโยค (12)	4.18	1.22	5.79	1.61	1.61	38.52	6.96	.000
3. การใช้ภาษา (8)	3.19	1.09	4.81	1.73	1.62	50.78	5.76	.000

D = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังเรียน ($\bar{X} = 21.31$, S.D. = 5.27) คะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.39$, S.D. = 3.87) และมีคะแนนเพิ่มขึ้น 6.92 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 48.09 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3.69 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.56 รองลงมา คือ ด้านการใช้ภาษา 1.62 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.78 และด้านการเรียงประโยค 1.61 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.52 ตามลำดับ

2.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.36) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.47) และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบจากผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนามีจุดเด่น ดังนี้

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจาก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความมาวิเคราะห์และสรุปหาสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาได้ จึงทำให้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นตอบสนองปัญหาของผู้เรียนในบริบทจริง ดังที่ ทิศนา ขวมนิธิ (2552: 202) ได้กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้องก่อนเพื่อค้นพบปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจึงจะสามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ (Lasley, Matczynsk and Rowley, 2002: 2)

1.2 รูปแบบการเรียนการสอนช่วยแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เนื่องจาก รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดทั้ง 3 แนวทางเพื่อเชื่อมโยงไปสู่หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นการผสมผสานจุดเน้นที่ต่างกัน จึงทำให้แก้ปัญหาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาได้ ดังที่ Lazar (1993: 23) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาโดยผ่านการอ่านงานวรรณกรรมจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของการใช้ภาษาแบบแผนที่ถูกต้องทั้งการใช้คำและโครงสร้างประโยคซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์งานเขียนได้ และยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับวรรณกรรมต้นแบบในลักษณะการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหา ภาษา และ

แนวคิดของเรื่อง (Ruddell and Ruddell, 1995: 622-623) เพื่อนำความรู้ความเข้าใจการอ่านที่สร้างขึ้นมาฝึกฝนด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Dewey, 1975: 11)

1.3 รูปแบบการเรียนการสอนช่วยพัฒนาความรู้ด้านหลักภาษา การเรียนรู้กลวิธีการใช้ภาษา และการฝึกฝนทักษะทางภาษา เนื่องจาก รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการบูรณาการแนวคิดที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความสามารถรอบด้าน ดังนี้ แนวการสอนที่เน้นภาษา (Language-based Approach) จะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านหลักภาษาเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้คำและประโยคในงานเขียนให้เหมาะสมและถูกต้อง ในขณะที่ แนวการสอนที่เน้นวรรณกรรม (Literature-based Approach) จะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นแนวทางฝึกฝนทักษะการสังเกตและวิเคราะห์ภาษาจากงานเขียน/งานวรรณกรรมโดยการอ่านและการเขียน ส่วนแนวการสอนที่เน้นประสบการณ์ (Experience-based Approach) จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อนำข้อมูลจากการอ่านไปนำเสนอในรูปแบบงานเขียนสรุปความให้กระชับและถูกต้องผ่านการลงมือปฏิบัติ และการตรวจ แก้ไขงานเขียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Clay (2010); Zhi Xian (2011); Tonne and Pihl (2013) ที่พบว่า การนำแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์จะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียนสรุปความ และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.1 ด้านความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า คะแนนความสามารถด้านการตีความเพิ่มขึ้นมากที่สุด เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้คำถามกระตุ้นทักษะการคิดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการตีความเพิ่มขึ้นมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ehara (2008) ที่พบว่า การใช้คำถามในระหว่างการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมกับความรู้ใหม่มาใช้ตีความเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจได้และทำให้คะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงขึ้น รองลงมา คือ ด้านการเข้าใจเนื้อหา เนื่องจาก ผู้วิจัยได้คัดเลือกงานเขียน/งานวรรณกรรมให้เหมาะสมกับวัยเรียนและความสามารถของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้อ่านงานเขียน/งานวรรณกรรมด้วยตนเอง จึงทำให้ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้านการเข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น ดังที่ Galda, Cullinan and Strickland (1993: 128) ได้กล่าวว่า การให้ผู้เรียนได้อ่านงานเขียนหรืองานวรรณกรรมด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาทั้งภาพรวมและรายละเอียดปลีกย่อยได้ครบถ้วน และด้านการประเมินค่าเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้โต้แย้ง และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ จึงทำให้คะแนนความสามารถด้านการประเมินค่าเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด

2.2 ด้านความสามารถในการเขียนสรุปความ

พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า *ด้านเนื้อหา* เพิ่มขึ้นมากที่สุด เนื่องจาก ผู้วิจัยจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อ่านเรื่องสั้นและบทความจำนวน 2 ครั้ง เพื่อผู้เรียนอ่านอย่างคร่าว ๆ และอ่านอย่างละเอียด จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและคะแนนความสามารถด้านเนื้อหาเพิ่มขึ้นมากที่สุด ดังที่ Galda, Cullinan and Strickland (1993: 128) ได้กล่าวว่าการให้ผู้เรียนได้อ่าน งานเขียน/งานวรรณกรรม ด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาทั้งภาพรวมและรายละเอียดปลีกย่อยได้ครบถ้วน รองลงมา คือ *ด้านการใช้ภาษา* เนื่องจากผู้วิจัยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ทางภาษากับเนื้อหา รวมทั้งเปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้จากข้อมูลที่อ่านเพื่อตรวจแก้ไขข้อมูลย้อนกลับ จึงทำให้นักเรียนเขียนสมบูรณ์ และคะแนนความสามารถด้านการใช้ภาษาเพิ่มสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yuan (2007) ที่พบว่า การนำแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงหน้าที่มาพัฒนาความสามารถในการสอนเขียนสรุปความทำให้ผู้เรียนเลือกใช้คำและประโยคได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และ*ด้านการเรียงประโยค* เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำประเด็นสำคัญจากสิ่งที่อ่านมากำหนดโครงเรื่องก่อนลงมือเขียนสรุปความ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถจัดลำดับความคิดในงานเขียนได้ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Velasco (2009) ที่พบว่า กำหนดโครงเรื่องก่อนลงมือเขียนสรุปความทำให้ผู้เรียนจัดลำดับความคิดในการนำเสนอข้อมูลในงานเขียนสรุปความได้ต่อเนื่อง ซึ่งทำให้คะแนนความสามารถด้านการเรียงประโยคเพิ่มสูงขึ้น

2.3 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

พบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง ตลอดจนนำสื่อการเรียนการสอนที่มีความชัดเจนทั้งรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษามาพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความให้นักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 6 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2552: 255) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งเนื้อหาและวิธีการไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ใช้การสื่อสารผ่านสื่อกลาง คอยชี้แนะและช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้และบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี, 2561: 29)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์เป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาภาษาไทย การใช้ภาษา ภาษาเพื่อการสื่อสาร หรือการรู้หนังสือ เป็นต้น
2. การนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ผู้สอนจะต้องคำนึงระดับชั้น ความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ตามช่วงเวลา เพื่อศึกษาพัฒนาการของความ สามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านและเขียนของผู้เรียนทุกระดับชั้น
3. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนที่เน้นภาษา วรรณกรรม และประสบการณ์ที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเขียนเชิงสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557)**. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2556). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (อัดสำเนา).

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2555). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)**. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (อัดสำเนา).

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2556). **หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. คณะมนุษยศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัดสำเนา).

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2556). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา).

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (อัดสำเนา).

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2556). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)**. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (อัดสำเนา).

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2556). **หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (อัดสำเนา).

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2556). **หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตร 5 ปี)**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2556). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (อัดสำเนา).

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2554). **หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (ภาคปกติ) คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (อัดสำเนา).

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2547). **การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ประติศิลป์.

เด่นดาว ชลวิทย์. (2560). “การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต” *Veridian E-Journal, Silpakorn University* 10, ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (2560): 97-109.

ทิตนา แชมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นันทนา ลีลาชัย. (2556). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา การเรียนแบบเน้นประสบการณ์ และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมงานในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2557). **แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2556). **หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (5 ปี) (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2556)**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (อรรถาธิบาย).
- ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์. (2554). **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)**. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. (อรรถาธิบาย).
- ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์. (2556). **หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)**. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อรรถาธิบาย).
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สมศักดิ์ เอี่ยมมงคล. (2561). **การจัดการห้องเรียนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

ภาษาต่างประเทศ

- Al-Fahid, J. M. (2000). “The Goodman Psycholinguistic Model of English Reading and its Applicability to Semitic Languages.” A Dissertation submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctoral of Philosophy, University of Arizona.
- Clay, J. (2010). “Examining the relationship between standard texts, experience learning strategies, student-centered teaching attitudes, and student achievement in communication arts.” A Dissertation submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctoral of Education, Lindenwold University.
- Dewey, J. (1975). **Experience & Education**. New Jersey: Little field, Adam & Co.
- Ehara, K. (2008). “The effects of types of question on EFL learner’s reading comprehension scores.”. A Dissertation Submitted In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education, Temple University Graduate Board.
- Galda, Cullinan and Strickland. (1993). **Language, literacy and the child**. U.S.A.: Harcourt Brace & Company.

- IRA. (2012). **Adolescent literacy: A position statement of the international reading association.**
Neward, DE: Author.
- Lasley, Matczynsk and Rowley. (2002). **Instructional Model: Strategies for teaching in diverse society.** U.S.A: Thomson Learning Academic Recourse Center.
- Lazar, G. (1993). **Literature and language teaching: a guide for teacher and trainers.** Great Britain: Cambridge University Press.
- Ruddell, R.B and Ruddell, M. R. (1995). **Teaching children to read and write: Becoming an influential teacher.** United States America: Allyn and Bacon.
- The Partnership. (2013). **Learning for the 21st century.** Washington, D.C: The Partnership for 21st Century Skills.
- Tonne, I and Pihl, J. (2013). "The second-language pupil, reading tests and literature-based teaching." **Second Language Acquisition** 8, 1: 91-114.
- Trilling, B. and Fadel, C. (2009). **21st century skills: learning for life in our times.** San Francisco: Jossey-Bass.
- UNESCO. (2005). **Education for all global mentoring report 2005.** France: UNESCO.
- Velasco, R. (2009). "Step up to writing, step into summarize: Improving the organization of student summary writing with the use of outline". A Master submitted in partial satisfaction for the degree of Master of Arts in Education. University of California.
- World Economic Forum. (2015). **New vision for education: unlocking the potential of technology.** Boston: World Economic Forum.
- Yuan, Y. (2007). "A Cognitive-functional linguistic approach to EFL writing pedagogy". A Thesis submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctoral of Philosophy in English (Applied English Linguistic), University of Hong Kong.
- Zhi hui, F. (2002). "The construction of literate understanding in literature-based classroom"
Research in Reading 25, 1: 109-126.
- Zhi Xian, D. (2011). "The effect of experiential learning on student's development of reading strategies." A Thesis submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Master of English (Applied English Linguistic), Beijing Normal University.

สัมภาษณ์

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2559

ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2559

นพคุณ คุณาชีวะ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2559